

1 kwietnia 2022 roku.
Dziesięciolecie POA w Gdańsku.

Właśnie upływa 10 lat od powstania Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku. Jest to dla nas moment podsumowań, wzruszeń oraz uświadomienia, ile ta praca przynosi nam satysfakcji i radości. Tak, dokładnie, satysfakcji z własnej pracy, która mimo rosnących wyzwań staje się siłą napędową do działania na wielu obszarach pracy z rodziną, a w rezultacie - wielu zakończonych z sukcesem procesów adopcyjnych, przewyższonych wspólnie trudności, a czasem niezwykle trudnych do podjęcia decyzji.

Siła tkwi w Zespole, który tworzą ludzie. Obecny zespół kształtował się niemal dziesięć lat. Każda z osób, która tworzyła i tworzy z nami ten Ośrodek zapisała się w naszej historii. Wszystkie 52 osoby bez wyjątku miały wpływ na obecny kształt Ośrodka. Tak, aż tyle osób na przestrzeni 10 lat było zatrudnionych w Ośrodku, aby na dzień dzisiejszy stworzyć stabilny i silny Zespół 21 osób.

Z okazji tej okrągłej rocznicy, 10-lecia, nie sposób nie wrócić do początku...

Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Gdańsku nie jest jednostką, która powstała zupełnie od podstaw. Do 31 grudnia 2011 roku w województwie pomorskim funkcjonowało osiem ośrodków adopcyjno-opiekuńczych. W Trójmieście działały dwa ośrodki publiczne - w Gdańsku i Gdyni i to właśnie na bazie kadry tych ośrodków, na mocy Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dniem 1 stycznia 2012 roku Marszałek Województwa Pomorskiego utworzył Ośrodek Adopcyjny w Gdańsku. Ośrodek funkcjonował przez trzy miesiące w strukturach Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Od samego początku przejęliśmy do realizacji sprawy prowadzone przez publiczne ośrodki adopcyjno-opiekuńcze z Gdańska, Gdyni, Kwidzyna, Pucka i Słupska oraz ośrodka prowadzonego przez Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych i Adopcyjnych „Pelikan”. Jednak niebawem ze względów

organizacyjnych została podjęta decyzja o wyłączeniu Ośrodka ze struktur Urzędu i utworzeniu samodzielnej jednostki budżetowej.

I tak z dniem 1 kwietnia 2012 roku utworzono Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Gdańsku. Zmiany, które nastąpiły w 2012 roku w funkcjonowaniu całego systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej przyczyniły się do powstania Ośrodka w nowych strukturach. W kolejnych latach naszej działalności kadra Ośrodka ulegała zmianom. Do dnia dzisiejszego z pierwotnie zatrudnionych pracowników pozostało czworo pracowników wywodzących się z Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Gdańsku. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Gdańsku, powstał natomiast w 1968 r. i był jedną z pierwszych tego typu placówek w naszym kraju.

Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Gdańsku kierowany jest przez Dyrektora posiadającego wykształcenie pedagogiczne. Główny trzon kadry Ośrodka stanowią pracownicy merytoryczni. W skład zespołu pracowników merytorycznych zwanego Zespołem Diagnostyczno – Konsultacyjnym wchodzi psychologowie oraz pedagodzy. Obszary pracy, którymi się zajmujemy są dość szerokie, począwszy od objęcia wsparciem matek zgłaszających zamiar pozostawienia dzieci do adopcji, poprzez diagnozę zarówno dzieci zgłoszonych do przysposobienia, jak i kandydatów na rodziców adopcyjnych, aż do przeprowadzenia procesu adopcyjnego.

Kadrę specjalistów stanowią pracownicy zarówno z wieloletnim stażem, którzy mogą się odnieść do działań adopcyjnych sprzed 2012 roku, chętnie dzielący się doświadczeniem w prowadzeniu procedur adopcyjnych. Są też pracownicy, którzy wnoszą „świeże spojrzenie” na funkcjonowanie Ośrodka.

Nie mniej istotna niż praca Zespołu Diagnostyczno-Konsultacyjnego wydaje się praca naszego Zespołu Administracyjnego, pozostającego często w pierwszym kontakcie z kandydatami oraz instytucjami współpracującymi, a także praca specjalistów takich jak: Główna Księgowa, Radca Prawny, Konsultant ds. medycznych – lekarz, Informatyk, Inspektor Ochrony Danych Osobowych czy BHP, aby nasza praca była efektywna i bezpieczna. Możliwość pracy w zespole i podejmowanie konsultacji w różnorodnym zakresie tematycznym jest

atutem i ważnym narzędziem, z punktu widzenia całościowej pracy Ośrodka.

Rzeczywistość stale stawia przed nami nowe wyzwania. Może dlatego, jest wciąż dla nas ważny samorozwój.

Kadrę merytoryczną Ośrodka stanowią osoby, które mają nie tylko wykształcenie kierunkowe w zakresie psychologii i pedagogiki oraz wymagany staż pracy, ale posiadają dodatkowe uprawnienia w zakresie psychoterapii poznawczo-behawioralnej, są to również osoby znajdujące się w procesie certyfikacji z zakresu systemowej terapii rodzin, posiadające liczne szkolenia z: terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, psychotraumatologii, „Szkoly dla rodziców” czy uprawnienia trenerskie do prowadzenia programu „PRIDE” dla rodzin zastępczych i adopcyjnych, a także odbyte staże oraz doświadczenie w pracy z rodzinami. Ponadto za bardzo istotne uważamy, że praca Zespołu Diagnostyczno-Konsultacyjnego od kilku lat podlega regularnej superwizji.

Słowem podsumowania w latach 2012- 2021:

- Do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku zgłoszonych z całego województwa pomorskiego (przez współpracujące z nami instytucje i organizacje) zostało łącznie **3775 dzieci**. **Do przysposobienia średnio została zakwalifikowana 1/3 zgłaszanych dzieci tj. ok. 1250 z tego 800 dzieci zostało przysposobionych.** Ważnym podkreślenia jest, iż wobec wszystkich zgłaszanych dzieci pracownicy Ośrodka podejmowali działania zmierzające do podjęcia jak najkorzystniejszych i najtrafniejszych z perspektywy dzieci, decyzji dotyczących ich przyszłości, tj. zakwalifikowania do przysposobienia i poszukiwania nowej rodziny, jak i niekwalifikowania do przysposobienia i poszukiwania innego stabilnego środowiska.
- Przeprowadziliśmy **1688 pierwszych rozmów informacyjnych dla osób zainteresowanych adopcją**, często symbolicznie, będącymi pierwszymi krokami przybliżającymi do decyzji o adopcji dziecka. W tym okresie zgłosiło się do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego

w Gdańsku, z chęcią przejścia procedury adopcyjnej, łącznie **1191 środowisk, w tym 39 osób samotnych.**

- Kandydaci, którzy w Ośrodku uzyskali pozytywną wstępną ocenę, zostali skierowani do odbycia szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka, które także jest elementem procesu kwalifikacji. Szkolenia w Ośrodku realizowane są w oparciu o nasz autorski, cyklicznie aktualizowany program szkoleniowy „Droga do adopcji” zatwierdzany każdorazowo przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. **Udało się nam przeszkolić 892 kandydatów.**
- Do zadań Ośrodka należy także wydawanie opinii na zlecenie sądu rodzinnego. Opinie te dotyczą zarówno kandydatów, którzy przeszli procedurę adopcyjną w POA w Gdańsku, jak i osobach zgłaszających chęć przysposobienia dziecka współmałżonka, niebędących kandydatami Ośrodka. **W minionych latach sporządziliśmy 812 takich opinii.** Liczba tych spraw uległa znaczącemu wzrostowi na przestrzeni lat.

W ostatnim czasie uległa zmniejszeniu liczba dzieci zgłaszanych do adopcji. Mniejsza liczba dzieci kwalifikowanych do przysposobienia ma również bezpośrednie przełożenie na liczbę orzekanych adopcji, nie tylko w województwie pomorskim, ale w całym kraju. Spośród dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia dużą część stanowią dzieci powyżej 4 roku życia, dla których trudniej znaleźć rodzinę adopcyjną. Osoby wyrażające chęć przysposobienia dziecka, najczęściej pragną adoptować dziecko jak najmłodsze, w pełni zdrowe, z jak najmniejszą liczbą obciążeń po rodzicach biologicznych. Niewielki odsetek kandydatów, jest gotowych podjąć wyzwanie adoptowania dziecka, którego rozwój nie rokuje pozytywnie.

Również liczba zgłaszających się do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku kandydatów na przestrzeni lat uległa nieznacznemu obniżeniu. Jednakże w stosunku do liczby przeprowadzanych rozmów informacyjnych w skali roku, procedurę adopcyjną rozpoczyna około połowa osób uczestniczących w tych spotkaniach.

Mniejsza liczba orzeczonych adopcji, a także mniejsza liczba dzieci zgłaszanych do przysposobienia oraz zgłaszających się kandydatów, nie oznacza zmniejszenia ilości pracy wykonywanej przez pracowników Ośrodka. Zmiany społeczne, zmiany w zakresie funkcjonowania w relacjach rodzinnych (w tym małżeńskich), zwiększająca się wiedza dotycząca rozwoju dzieci, zaburzeń oraz potrzeb rozwojowych, sprawia, iż procesy diagnostyczne zarówno kandydatów, jak i zgłaszanych dzieci, są coraz bardziej złożone i wymagają od pracowników wiele zaangażowania. Doświadczenie związane z adopcjami, które miały miejsce w przeszłości, wsparcie kandydatów po adopcji, poszukiwanie przez dorosłych adoptowanych w dzieciństwie własnych korzeni – te czynniki powodują dynamiczne zmiany w zakresie diagnozy, spojrzenia całościowo na proces adopcji, weryfikację wcześniejszych poglądów dotyczących powiązań przyczynowo - skutkowych związanych z kwestią przysposobienia. Pracownicy merytoryczni Ośrodka bazując na wzajemnych doświadczeniach i nowej wiedzy, nieustannie modyfikują podejście diagnostyczne, w celu przeprowadzenia diagnoz w sposób jak najbardziej rzetelny i odpowiadający potrzebom dzieci.

Zmiany, które zostały zapoczątkowane w 2012 roku w funkcjonowaniu całego systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, jeszcze bardziej zwróciły uwagę na to, aby w obszarze pracy z rodziną poszukiwać systemowych rozwiązań. Szczególnie dziękujemy instytucjom, które z nami współpracują – Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskim Ośrodkom Pomocy Społecznej, Gminnym i Miejskim Ośrodkom Pomocy Społecznej, Rodzinnym Domom Dziecka oraz Placówkom Opiekuńczo – Wychowawczym w gromadzeniu wiedzy o zgłaszanych dzieciach do adopcji, pozyskiwaniu ich historii rodzinnych. Rola, którą te instytucje odrywają jest niezwykle znacząca, szczególnie pomocna, często decydująca o powodzeniu adopcji. Zdefiniowanie potrzeb dziecka odbywa się na podstawie zilustrowania przez osoby tam pracujące sytuacji dziecka przebywającego przy rodzinie biologicznej, a następnie w pieczy zastępczej.

Równie serdecznie pragniemy podziękować Rodzinom Zastępczym, które towarzyszą nam w przygotowaniu dziecka do adopcji, w procesie adaptacji w nowej rodzinie. Często służą radą rodzicom adopcyjnym, którzy z każdym dniem okazują swoją coraz większą

sprawczość w pokonywaniu wyzwań rodzicielskich oraz pogłębiają radość z bycia rodzicem.

Szczególne podziękowania kierujemy do Samorządu Województwa, dzięki któremu powstaliśmy i funkcjonujemy. Na co dzień czujemy wsparcie i życzliwość Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, który obdarza nas zaufaniem przy realizacji naszych działań. Dzięki temu nie obawiamy się szukać nowych rozwiązań oraz stawiać wciąż nowych celów. Dzięki temu patronowi, możemy rozpowszechnić ideę adopcji jako inną formę rodzicielstwa.

Siła tkwi w Zespole, który tworzą ludzie. Przy okazji 10-lecia, pragniemy powiedzieć, że Zespół to nie tylko pracownicy Ośrodka, ale także nasi partnerzy, z którymi współpracujemy na co dzień, w interesie i dla dobra dzieci. Wierzymy, iż ta współpraca, aby wspólnie zabiegać o poszukiwanie i wdrażanie systemowych rozwiązań w obszarze pracy z rodziną nadal będzie przynosić wymierne efekty.

***Dyrektor Ośrodka – Joanna Bartoszevska
wraz z pracownikami.***